Riedsútstel

Ried	:	27 januari 2022
Agindapunt	:	12
Status	:	Meningvormend/besluitvormend
Program	:	Programma 7 - Gezondheid en Milieu
Eardere behandeling	:	-
Portefúljehâlder	:	Mevr. P.M. Jonker
Amtner	:	Mevr. M. de Boer-Klunder
Taheakke	:	1. 'Tegearre sûn fiele', gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026 2. Samenvatting Gezondheidsbeleid 8KTD
Saak- en stiknûmer	:	Z2021-04745 / S2021-29092

Underwerp
Gezondheidsbeleid

Wy stelle jo foar te besluten om:
De nota 'Tegearre sûn fiele', gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026, vast te stellen.

Koarte gearfetting
Gemeenten zijn verplicht periodiek gezondheidsbeleid vast te stellen. De gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel willen dat 'je gezond voelen' bereikbaar is voor iedereen. In de gezamenlijke beleidsnota 'Tegearre sûn fiele', gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026, staat beschreven hoe de gemeenten hier samen met inwoners en organisaties de komende vijf jaar aan gaan werken. Het college vraagt de gemeenteraad de nota vast te stellen.

Foech ried/kolleezje:
Deze nota is een beleidskader dat door de gemeenteraad vastgesteld dient te worden. Bijbehorende uitvoeringsplannen met concrete activiteiten vallen onder de bevoegdheid van het college van B&W.

Ynlieding
Het is tijd voor een nieuwe beleidsnota. De gemeenteraad is wettelijk verplicht om binnen twee jaren na het verschijnen van de landelijke gezondheidsnota (ministerie van VWS, mei 2020) nieuw lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen.

Histoarje
Dit is de eerste gezamenlijke nota gezondheidsbeleid voor Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. In de vorige beleidsperiode voerden de gemeenten los van elkaar gezondheidsbeleid, maar in de uitvoering werd al wel samengewerkt op het terrein van gezondheid. De beide voorgaande nota's bevatten soortgelijke speerpunten: gezond gewicht en minder middelengebruik. Ook lag in beide gemeenten de focus op jeugd. Vanuit de gedachte 'samen, tenzij' is deze nota voor beide gemeenten geschreven.

Te berikken effekt
Als gemeenten willen we dat 'je gezond voelen' voor iedereen bereikbaar is, zowel lichamelijk als geestelijk. Dit doen wij vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Het gaat hierbij niet om wat iemand niet kan, maar juist om wat iemand wel kan.

We streven naar meer gezond gedrag in onze gemeenten. Speciale aandacht is er voor inwoners met een laag sociaal-economische positie, omdat het risico op ongezond gedrag in deze groep groter is. Onze doelen zijn:

1. Meer goed ervaren gezondheid;
2. Minder overgewicht;
3. Minder problematisch alcoholgebruik;
4. Minder rokers.

Zie voor de uitwerking de meetbare subdoelen in de beleidsnota.

Dit is kortgezegd de focus in ons gezondheidsbeleid de komende 5 jaar:
'*Tegearre sûn fiele'*:

- We richten ons op een gezonde leefstijl. Gezond gewicht en middelengebruik blijven onze hoofdthema's. Extra is dat we achterliggende factoren van ongezond gedrag aanpakken.
- Er is een verbreding van doelgroepen. De nadruk lag op jeugd, nu richten we ons ook op ouderen en op inwoners met een beperkt budget.
- Naast de doelgroepen stellen we ook een gezonde leefomgeving centraal en wegen we gezondheid standaard mee in de afwegingen bij ruimtelijke plannen.
- We willen bereiken dat onze inwoners zich gezonder voelen. We willen meer goed ervaren gezondheid en meer gezond gedrag.
- Het gesprek met inwoners over gezondheid is gestart en we gaan hiermee door.
- En tot slot kiezen we als gemeenten een duidelijke rol in het gezondheidsbeleid om te stimuleren en te faciliteren.

Arguminten

1. *Het voorstel sluit aan bij bestaand beleid*
   Het geformuleerde gezondheidsbeleid sluit aan bij bestaand beleid: het landelijk gezondheidsbeleid, het gemeentelijk gezondheidsbeleid, het Fries preventie-akkoord, het beleidskader sociaal domein en bij (op moment van dit schrijven nog concept) de lokale omgevingsvisie.

2. *Het sluit aan bij wensen inwoners en organisaties*
   Het geformuleerde gezondheidsbeleid sluit aan bij wensen en ideeën die inwoners en organisaties in gesprekken hebben aangegeven.

3. *Voldoen aan wettelijke plicht*
   Met het vaststellen van de nota voldoen we aan de plicht om, volgens de Wet Publieke Gezondheid, periodiek gemeentelijk gezondheidsbeleid vast te stellen.

4. *Gezondheid is van groot maatschappelijk belang.*
   Er is sprake van een toenemende ongelijkheid in gezondheid en stapeling van gezondheidsproblematiek. Met een goede aanpak zowel landelijk als lokaal, komen we tot een minder grote ziektelast, tot de grootste gezondheidswinst voor kwetsbare groepen en kostenbeheersing in de uitgaven.

5. *Meer urgentie door corona*
   De corona-crisis heeft nadelige gevolgen voor de gezondheid, met name voor lager opgeleide inwoners. Dit betekent dat de maatschappelijke opgaven voor volksgezondheid nog urgenter zijn.

Alternativen
Geen gemeentelijk gezondheidsbeleid vaststellen is geen optie, gezien de wettelijke plicht. Wel zou gekozen kunnen worden voor een andere inhoud, maar dan wijken we mogelijk af van het ingezet (landelijk, provinciaal, lokaal) beleid en lokale behoeften.

Kanttekenings/risiko's
1. *Invloed beperkt*
   Als gemeenten richten we ons op factoren die de gezondheid beïnvloeden. We moeten ons daarbij realiseren dat het gaat om een samenspel. De gemeente is afhankelijk van inwoners en organisaties en vice versa. De invloed is dus beperkt.
2. *Effecten*
   Gedragsverandering vraagt tijd. Effecten van gezondheidsbeleid zijn vaak pas merkbaar op de langere termijn en bovendien zijn er meer invloeden van buitenaf.

Finânsjes
Voor de uitvoering van het gemeentelijk gezondheidsbeleid is structureel budget opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2025. Uitvoering van deze beleidsnota past binnen het gestelde kader van de begroting.
Naast de budgetten binnen het begrotingsonderdeel volksgezondheid worden ook budgetten van andere beleidsterreinen ingezet om de doelen van ons gezondheidsbeleid te bereiken. Uitgangspunt is dat beleidsdoelen worden gerealiseerd binnen de bestaande programmabegrotingen. Ook zal gekeken worden naar mogelijke aanvullende financieringsbronnen.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
Er zijn ter voorbereiding op deze nota gesprekken gevoerd met inwoners en organisaties, o.a. de adviesraad sociaal domein. Deze waardevolle gesprekken onderstreepten wat er leeft. De uitkomsten zijn gebruikt als input voor dit beleid.

Kommunikaasje
Er is gesproken met inwoners en organisaties en we willen in gesprek blijven gedurende de beleidsperiode. De bedoeling is een lokale coalitie na vaststelling van deze nota.

Yntegraliteit
Voor een duurzaam resultaat is het belangrijk dat gezondheid verankerd wordt in zowel het sociaal als het fysiek domein. Dit moet tot uiting komen in plannen van diverse beleidsterreinen, zodat we integraal uitvoering geven aan ons gemeentelijk gezondheidsbeleid.

In de ambtelijke projectgroep Gezond 8KTD is zowel het sociaal als fysiek domein vertegenwoordigd. Deze groep was actief in de voorbereidingsfase van de nota en zal de voortgang bewaken gedurende de beleidsperiode.

Financieel beleid: akkoord.

Previnsje
Preventie is een wezenlijk onderdeel van gezondheidsbeleid, voorkomen van ziekte is immers beter dan genezen. Daarom werken we ook vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid.

Gearwurking
Deze beleidsnota is voor beide gemeenten. Dit voorstel wordt ook voorgelegd aan het college en de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel.

Ferfolchtrajekt
Na vaststelling van de beleidsnota wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden over de vorderingen via de LIS. Zie evaluatie.

Evaluaasje
In 2024 volgt een tussenmeting en in 2026 een eindmeting van het gezondheidsbeleid. Deze zullen aan de gemeenteraden ter informatie voorgelegd worden.

Buitenpost, 23 november 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,	burgemeester,
dhr. mr. M.P. de Jong	dhr. mr. O.F. Brouwer

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, punt nr.: 12;

Beslút:

De nota ‘Tegearre sûn fiele’, gezondheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2022-2026, vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 27 januari 2022.

De griffier,	De voorzitter,
Dhr. mr. G.J. Andringa	Dhr. mr. O.F. Brouwer